

Қазақстанда АБКДС вакцинасы

Кімге және қайда істеу керек

Қазақстан Республикасының [Ұлттық вакцина күнтізбесіне сәйкес](#), Қазақстанда АБКДС вакцинасы: көкжөтелден, дифтериядан және сіреспеден 6 жастағы балаларға енгізіледі.

Қандай вакцина қолданылады

Өндіруші: Sanofi Pasteur SA (Франция)

- Қауіпсіз
- Тиімді вакциналар
- Дүниежүзілік денсаулық сақтау ұйымымен мақұлданған және әлемдегі жетекші вакцина өндірушілерден Қазақстан Республикасында тіркелген

Инфекциялардан қорғайтын АБКДС вакцинасы

Дифтерия — *Corynebacterium diphtheria* коринебактериясы тудыратын жұқпалы ауру, ол, ең алдымен, тамақ пен жоғарғы тыныс алу жолдарын зақымдайды да, басқа мүшелерді бүлдіретін токсин шығарады.

Ауру тікелей физикалық байланыс арқылы немесе тыныс алу, жөтелу немесе түшкіру кезінде беріледі.

Инфекциядан кейін бактерия адам ағзасына **5-7 күн** ішінде таралады.

Белгілер әдетте инфекциядан кейін 2-3 аптадан кейін пайда болады:

- тамақтың ауыруы
- субфебрильді қызба
- мойын лимфа түйіндерінің ісінуі
- Жоғары температура фонында бездердегі сұр немесе ақ пленка жабыны

Асқынулар

Дифтерия токсині тамақ пен бездерде өлі тіндердің мембранасының жиналуын тудырады, жұту мен тыныс алуды қиындатады.

Дифтериядан болатын асқынулар:

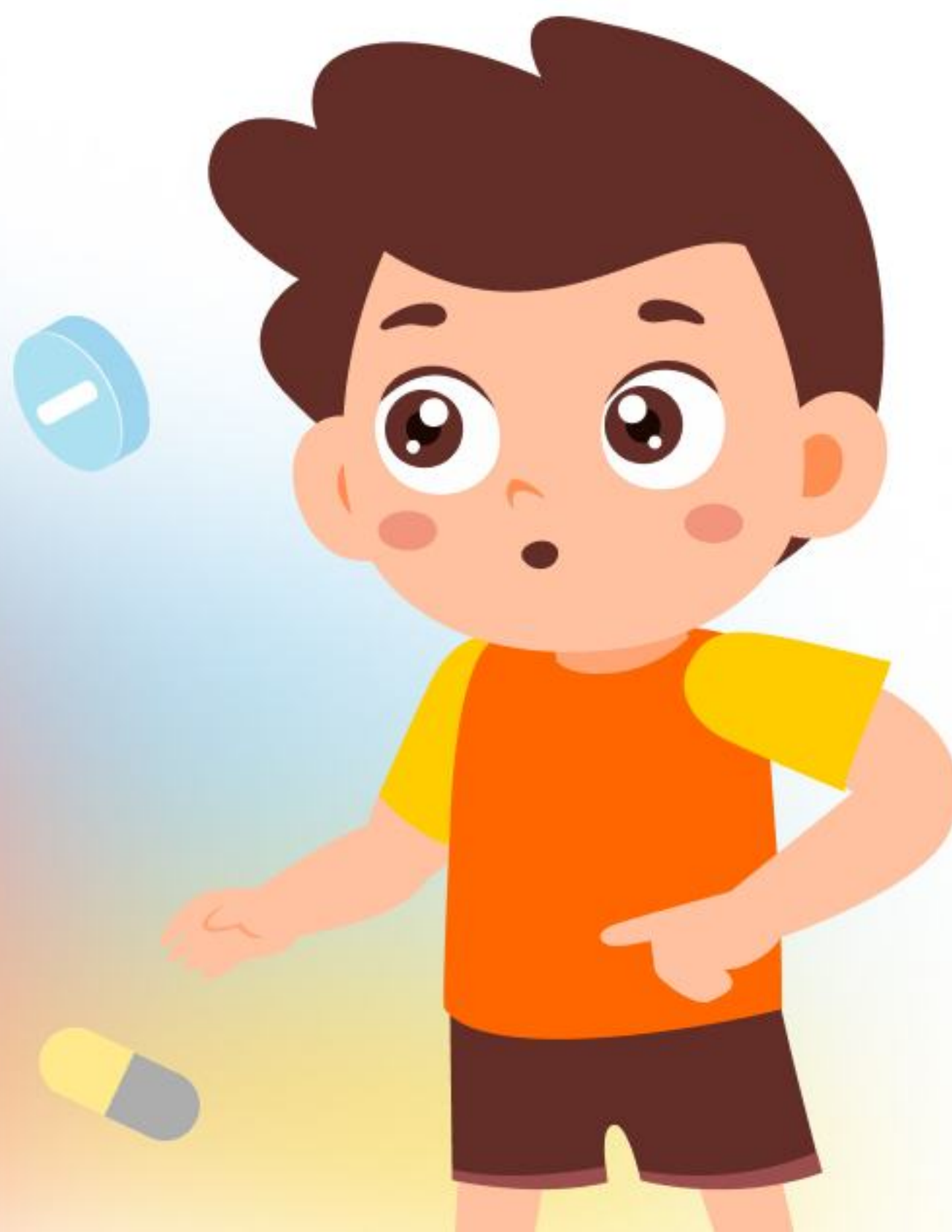
- миокардит
- перифериялық нейропатия
- бүйректің зақымдануы
- инфекциялық-уытты шок

Әрбір оныншы науқас қайтыс болады

Вакцинацияның арқасында дифтерияның асқынуын болдырмауға болады.

Сіреспе

Сіреспе— бұл *Clostridium tetani* бактерияларының спораларымен байланыс арқылы берілетін жұқпалы ауру. Олар бүкіл әлемде топырақта және жануарлардың ішек жолдарында болады және көптеген субстанцияларды және заттарды ластауы мүмкін. Сіреспені қоздыратын бактериялар көп кездесетіндіктен ауруды жою мүмкін емес.

Сіреспенің инкубациялық кезеңі **10-нан 45 күнге** дейін созылуы мүмкін.

Көбінесе алғашқы белгілер **20-25 күнде** байқалады:

- жақтың қимылсыздығы
- жұтынудың қиындауы
- мазасыздық
- тітіркену
- бас ауруы
- тоникалық құрысулар

Асқынулар

Барлық жастағы адамдар сіреспе жұқтыруы мүмкін, бірақ егер аналар сіреспеден вакцинамен қорғалмаса, ауру жаңа туған нәрестелер мен олардың аналарында жиі және ауыр түрде кездеседі.

Сіреспе асқынулары:

- бронхит
- пневмония
- миокард инфарктісі
- сепсис
- асүйектердің автосынуы
- бұлшық еттердің сүйектен бөлінуі
- тамыр тромбозы
- өкпе ісінуі

Көкжөтел

Көкжөтел — бұл ауыз қуысында, мұрында және көмейде өмір сүретін *Bordetella pertussis* бактериясынан туындаған өте жұқпалы тыныс алу ауруы. Ауру — нәрестелер үшін ең қауіпті және адамнан адамға оңай таралады, негізінен жөтелгенде немесе түшкіргенде ауа тамшылары арқылы таралады.

Алғашқы белгілер инфекциядан **7-10 күн** өткен соң пайда болады:

- қызу,
- тұмау,
- жөтел

Көбінесе әдеттегі жөтел булықпа және қалшылдатқан жөтелге айналады. Емделмеген пациенттер, жөтел пайда болғаннан кейін, үш апта немесе одан да көп уақыт бойы жұқпалы болуы мүмкін.

Асқынулар

Әсіресе, бұл асқынулар балаларда жиі кездеседі:

- пневмония,
- энцефалопатия,
- конвульсиялар,
- мидың зақымдануы,
- тыныстың тоқтауы.

Вакцинация арқылы көкжөтелдің асқынуын болдырмауға болады.

Асқынулар

Қолдануға болмайтын жағдайлар

Тұрақты қарсы көрсетілімдер:

- 1) вакциналар өндірісінде қолданылатын неомицинге немесе стрептомицинге бірден **аллергиялық реакциялар**;
- 2) **орталық жүйке жүйесінің үдемелі аурулары**, оның ішінде вакцинациядан кейін жеті күн ішінде дамыған нәрестелердің құрысулары, бақыланбайтын эпилепсия, үдемелі энцефалопатия (сана деңгейінің өзгеруі), сондай-ақ алдыңғы вакцинациядан кейін 3 күннен аз уақытта дамыған афебрильді ұстамалар;
- 3) вакцинаны өндіру кезінде қолданылатын вакцина **ингредиенттеріне** (глутаральдегид, неомицин, стрептомицин, полимиксин В) **расталған жүйелі реакциялар**;
- 4) **осы вакцинаны алдын ала енгізгеннен кейін 48 сағат ішінде дамыған ауыр реакция** (дене температурасының 40 градус Цельсий немесе одан жоғары көтерілуі, ұзақ, үш немесе одан да көп сағатқа созылған ерекше жылау синдромы, фебрильді немесе афебрильді құрысулар, гипотониялық-гипореактивті синдром) ;
- 5) вакцинаның алдыңғы дозасын немесе вакцинаның кез келген компоненттерін енгізгеннен кейінгі **ауыр аллергиялық реакция (соның ішінде анафилаксия)**. Вакцинациядан кейін 7 күнтізбелік күн ішінде дамитын басқа дәлелденген себеппен байланысты емес энцефалопатия (кома, сананың депрессиясы немесе ұзаққа созылған құрысулар). (өзгертілді)Түпнұсқаны қайтару

Асқынулар

Қолдануға болмайтын жағдайлар

Уақытша қарсы көрсетілімдер:

1) орталық жүйке жүйесінің жіті аурулары (менингит, энцефалит, менингоэнцефалит) – вакцинация толық сауығып кеткеннен кейін бір айға дейін кейінге қалдырылады;

2) жіті гломерулонефрит – вакцинация сауығып кеткеннен кейін 6 айға дейін, нефротикалық синдромда – вакцинация кортикостероидтармен емдеу аяқталғанға дейін кейінге қалдырылады;

3) орташа және ауыр дәрежедегі жіті жұқпалы және жұқпалы емес аурулар, температураға қарамастан – егу сауыққаннан кейін 2-4 аптадан кейін рұқсат етіледі;

4) түрлі патологиялар үшін стероидтарды, сондай-ақ иммуносупрессивті қасиеттері бар басқа да препараттарды қолдану. Ерекшелік - мамандандырылған мамандардың қорытындысынан кейін бірқатар вакциналарды (тұмауға, В гепатитіне, пневмококкқа қарсы) қолдану көрсетілген лейкозбен ауыратын, органдар мен тіндерді трансплантациялаудан кейінгі жағдайлар, апластикалық анемия, иммундық тромбоцитопения және басқа да қан аурулары. (гематолог, иммунолог немесе басқалар);

5) созылмалы аурулардың өршуі және өршуі – вакцинация кейінге қалдырылады және тұрақты ремиссия кезеңінде емделгеннен кейін жүргізіледі;

6) үдемелі немесе тұрақсыз неврологиялық бұзылулар, бақыланбайтын құрысулар немесе үдемелі энцефалопатия – егу емдеу аяқталғанға және жағдайды толық тұрақтандыруға дейін кейінге қалдырылады.

Жағымсыз әсерлер

Өте жиі $\geq 1/10$, 10%-артық

- Тітіркену
- Ұйқышылдық
- Бас ауруы
- Енгізу орнындағы реакциялар (қызару және/немесе ісіну сияқты), дімкәстік, қатты шаршағыштық, енгізу орнындағы ауырсыну

Жиі $\geq 1/100$, бірақ $< 1/10$ -дан артық, 1%-дан артық, бірақ 10%-дан кем

- Анорексия
- Бас айналу
- Жүрек айнуы, диарея, құсу, асқазан-ішек бұзылыстары
- Пиретикалық реакция (қызба $\geq 37,5^{\circ}\text{C}$, оның ішінде қызба $> 39,0^{\circ}\text{C}$), вакцина енгізілген аяқтың жалпы ісінуі (кейде іргелес буынның қатысуымен)

Сирек $\geq 1/1,000$, бірақ $< 1/100$, 0,1%-дан артық, бірақ 1%-дан кем

- Жоғарғы тыныс жолдарының инфекциясы, фарингит
- Зейіннің бұзылуы
- Естен тану
- Конъюнктивит
- Жөтел
- Гипергидроз, қышу, бөртпе
- Артралгия, миалгия, буындардағы ауырлық, сүйек-бұлшықет ауырлық
- Пиретикалық реакция (қызба $> 39,0^{\circ}\text{C}$), тұмауға ұқсас синдромы, ауырсыну

Вакциналар мен олардан қорғайтын аурулар туралы қосымша ақпарат алу үшін мына сайтқа кіріңіз:

egu.kz